

Checklist: heb ik een (externe) facilitator nodig?

Neem de score van uw keuze over in de laatste kolom.

Vragen	Score	Uw Score
1. Aantal deelnemers		
a. 6 of minder	1	
b. 6 – 20	2	
c. 21 – 60	3	
d. Meer dan 60	6	
2. Herkomst deelnemers		
a. Zelfde groep, achtergrond, afdeling, functie, binnen één organisatie	1	
b. Zelfde groep of organisatie, verschillende achtergrond, functies, afdelingen	2	
c. Zelfde groep of organisatie met enkele van daarbuiten	3	
d. Van verschillende organisaties, (publieke) groepen en/of tegenstanders	6	
3. Overeenkomsten deelnemers		
a. Vergelijkbare opleiding, status, achtergrond, we kennen elkaar	1	
b. Vergelijkbare opleiding, status, achtergrond, ze kennen elkaar enigszins	2	
c. Verschillen in opleiding, status of achtergrond. Ze kennen elkaar nauwelijks	3	
d. Generatie-, status-, taal- en/of cultuurverschillen. Kennen elkaar niet.	6	
4. Positie deelnemers		
a. Gezamenlijk belang	1	
b. Aanvullende belangen (in keten)	2	
c. Tegenstrijdige belangen (concurrenten) maar ongeveer gelijkwaardig	3	
d. Tegenstrijdige belangen en ongelijkwaardige machtsverhoudingen	6	

Vragen	Score	Uw Score
5. Tijdsdruk		
a. Noodsituatie: situatie is acuut, snel, binnen twee dagen tot weken resultaat	1	
b. Tijdsdruk, resultaat nodig binnen weken tot maanden	2	
c. Op enige termijn; besluiten met reikwijdte van maanden tot jaar	3	
d. Lange termijn; beleid, innovatie, verkenning: meer dan een jaar	6	
6. Complexiteit of frequentie		
a. Weinig ingewikkeld, duidelijk, routinematig of wekelijks bijeenkomst	1	
b. Enige ingewikkeldheid of maandelijkse bijeenkomst	2	
c. Ingewikkeld, onzekerheden of jaarlijkse bijeenkomst; congres, conferentie	3	
d. Complex, eenmalige of unieke bijeenkomst; project opstart, projectevaluatie	6	
7. Risico		
a. Geen of weinig, resultaten bekend en haalbaar	1	
b. Enig risico, resultaten onduidelijk of moeilijk haalbaar	2	
c. Risicovol, resultaten onduidelijk en haalbaarheid onduidelijk	3	
d. Hoog (afbreuk)risico, (ernstige) negatieve gevolgen bij uitblijven resultaten	6	
8. Uitgaven versus inkomsten		
a. Routine, alleen interne kosten of vaste kosten	1	
b. Enige extra uitgaven, marginaal effect op inkomsten	2	
c. Veel uitgaven: aan deelnemers, sprekers, ruimte; Groot effect op inkomsten	3	
d. Investerings: Return on Investment belangrijk	6	
Totaal: tel uw scores op		

Resultaat

1. Score tot en met 14: geen (externe) begeleider nodig
2. Score groter dan 14, kleiner dan 21: overweeg een (externe) begeleider
3. Score groter dan 22: neem een (externe) begeleider

Ad 1. Bij een score tot ongeveer 14 is sprake van routinematige besluiten. Hoewel er geen (externe) begeleiding nodig is, kan het voor de onderlinge betrekkingen goed werken om wat vrijere vormen te gebruiken.

Mogelijkheden:

- Maak het wat minder statisch door in een kring te gaan zitten zonder tafel, of aan de binnenkant van een kring van tafels. Wissel af met staan.
- Begin de bijeenkomst met het vaststellen van het minimale resultaat: "wat willen we in ieder geval bereikt hebben", in plaats van "iedereen eens met de agenda?"
- Beperk presentatie bijvoorbeeld tot 6 sheets met 6 statements van 6 woorden ("six word stories").
- Stel open vragen (vragen die beginnen met: Wie, Wat, Hoe, Waarmee, Welke,..).
- Vraag door bij het gebruik van algemene termen, zoals "visie" of "management", bijvoorbeeld: "visie waarop?" of "welke aspecten van management?"
- Vermijd "of-vragen", vraag bijvoorbeeld: "welke voor- en nadelen kunnen we bedenken". Schrijf antwoorden voor iedereen leesbaar op.
- Vraag door, juist wanneer er een vraag gesteld wordt: soms weten deelnemers niet precies hoe ze iets moeten verwoorden.

Ad 2. Bij een score tussen 14 en 22 kan begeleiding nuttig zijn. Vraag bijvoorbeeld een collega of een ervaren iemand van een andere afdeling te sparren. Bereid in ieder geval de belangrijke punten goed voor. Wat wilt u daar bereiken? Hoe wilt u dat doen? Welke alternatieven heeft u? Schrik niet van weerstand, weerstand is nodig om te kunnen bewegen. Probeer eens een indirecte benadering, dat wil zeggen niet gelijk naar uw doelen werken, maar eerst inventariseren hoe de deelnemers de situatie ervaren.

Ad 3. Bij een score van meer dan 22 is onafhankelijke begeleiding noodzakelijk. U moet zowel de inhoud als het proces sturen. U heeft een situatie waarmee u wellicht nog om kunt gaan, maar voor deelnemers zult u altijd een dubbele agenda hebben. Dat zal echter niemand tegen u zeggen! U moet omgaan met voor- en tegenstanders, inspraak, tegenspraak en voorspraak. Bereid de bijeenkomst goed voor, bij voorkeur met een professional. Maak een draaiboek. Zorg dat de stappen een zekere logica hebben. Maak een agenda en schrijf die uit.

Deze checklist is gebaseerd op de checklist van Sandy Schumann en wordt u aangeboden door:

Henri Haarmans
M 06 – 44 656 751
E henri@2facilitate.nl
www.2facilitate.nl

Jan Lelie
M 06 – 56 68 51 14
E janlelie@wxs.nl
www.mindatwork.nl